

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 29.

Solgte Sæssion.

20de Møde.

Løvedagen den 23de Novbr. Kl. 1.

(Fortsat.)

Lehmann (fortsat): Jeg kan finde det meget forklarligt, at den Commission, til hvilken der er recurreret, som var nedsat af Krigsministeriet, og i hvilken det militaire Element var det overveiende, har betragtet det som en for den afgjort Sag, at det rigtige og endelige Resultat maatte være Opførelsen af Fæstningsværker i en større Afstand fra Kjøbenhavn, med en Udgift af mange Millioner; jeg kan begribe, at den ikke blot har søgt at give denne Fremstilling af Sagen, men fra første Færd er kommen til den Anskuelse; jeg kan ogsaa forstaae, at det for det ærede Medlem (Andræ), der har saa stor en Betsjæelse til at sælde en Dom i militaire Spørgsmaal, kan staae afgjort, at det, hvormed hele Sagen skal ende, er en Landbefæstning af Kjøbenhavn med en meget betydelig Udgift, og at det kan være ham hjært, jo mere Sagen fra første Færd for fulde Seil kan sibre hen til dette Maaal; men jeg skal minde om, at der er Andre, der mene, og til disse hører jeg, at Kjøbenhavn trænger til en Udvidelse, og at det er høist unaturligt at henvise denne Udvidelse, hvortil der føles en umodstaaelig Trang, til en stor Afstand fra Byen hiinsides Søerne, medens der ligger et saa stort Terrain aadent indenfor disse. Et andet Spørgsmaal er for mig ialfald uklart, om der kan og bør anvendes

des de betydelige Summer paa en Landbefæstning, som ere nødvendige for at gjøre Kjøbenhavn til en virkelig Fæstning; det vil for mig beroe paa, om der er tilveiebragt en saadan Armeeargandisation, at man fra selve Derne kan bringe en tilstrækkelig Styrke tilstede til Fæstningens Forsvar, thi de blotte Værker uden Forsvarsmidler nytte jo Intet. Det vil dernæst ogsaa beroe paa, om det til Syvende og Sidst kan bringes til en saadan Klarhed for mig, som jeg overhovedet kan naae, om det Tillæg i Modstandskraft, som paa denne Maaade vil tilveiebringes ud over den, som Kjøbenhavn med sit naturlige gode Terrain og ved de Hjælpemidler, der altid staae til Raadighed for en By paa 150,000 Indvaanere, kan tilveiebringe gennem fortificatoriske Arbejder, naar der er samlet en betydelig Armeeargandisation i dens Nærhed — om dette Tillæg i Modstandskraft er de store Summer værd, som dertil maae anvendes. Jeg troer, som sagt, at vi skulle her indskrænke os til, hvad der foreligger, nemlig om vi ville tilstede en saadan Expropriation. Nu har den ærede Ordfører vel søgt at bringe dette Spørgsmaal i Forbindelse med den Maaalestok, der i 1852 blev brugt for et lignende Forhold, men jeg skal i saa Henseende bemærke, at jeg ikke kan lægge nogen stor Vægt paa det Præcedens, der er givet i 1852, thi det forekommer mig, at fra hvad Standpunkt i Verden man end betragter, hvad der dengang foregik, saa var det lutter uhensigtsmæssige og ikke vel betænkte Foranstaltninger og angik kun en smal Strimmel. Men affæet fra, at man dengang gav en saadan Fortolkning, som jeg virkelig ikke